

Міністерство освіти і науки України
Інститут мистецтвознавства, фольклористики
та етнології ім. М.Т.Рильського НАН України
Uniwersytet Rzeszowski
Wydział Muzyki
Рівненський державний гуманітарний університет
Інститут мистецтв

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 4

Рівне – 2018

Редакційна колегія:

- Сверлюк Я.В.**, доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту мистецтв РДГУ;
Олексюк О.М., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики музичного мистецтва Інституту мистецтв Київського університету ім. Бориса Грінченка;
Павелків Р.В., доктор психологічних наук, професор, заслужений працівник освіти України, академік АН ВШ України, перший проректор Рівненського державного гуманітарного університету;
Пелех Ю.В., доктор педагогічних наук, професор, проректор з **науково-педагогічної та навчально-методичної роботи**;
Вербець В.В., доктор педагогічних наук, професор, директор Інституту соціології Рівненського державного гуманітарного університету;
Mirosław Dymon Dr. hab., prof. Uniwersytet Rzeszowski wydział muzyki;
Лісова С.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії та методики професійної освіти Рівненського державного гуманітарного університету;
Малафійк І.В., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної і соціальної педагогіки та управління освітою Рівненського державного гуманітарного університету;
Дем'янюк О.Н., доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри методики викладання мистецьких дисциплін Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка;
Потапчук Т.М., доктор педагогічних наук, професор, кафедра пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету;
Шевчук С.І., кандидат філологічних наук, доцент кафедри образотворчого та декоративно-прикладного мистецтва;
Цюлюпа С.Д., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри духових та ударних інструментів Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Крижановська Т.І., кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Сверлюк Л.І., кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра пісенно-хорової практики та постановки голосу Рівненського державного гуманітарного університету;
Буцяк В.І., кандидат педагогічних наук, доцент, кафедра гри на музичних інструментах Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Прокопович Т.Ю., кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Радковська Л.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри історії, теорії музики та методики музичного виховання Інституту мистецтв Рівненського державного гуманітарного університету;
Филипчук М.С., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри естрадної музики Рівненського державного гуманітарного університету.

*Рекомендовано вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 2 від 22.02.2018 р.)*

Мистецька освіта та розвиток творчої особистості : зб. наук. пр. / Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, Uniwersytet Rzeszowski wydział Muzyki, Рівнен. держ. гуманіт. ун-т, Ін-т мистецтв. – Рівне : Волин. береги, 2018. – Вип. 4. – 396 с.

ISBN 978-966-416-550-8

Збірник наукових праць присвячений актуальним питанням професійної підготовки фахівців мистецького напрямку. Висвітлюються сучасні методологічні підходи розвитку творчої особистості студентів, охарактеризовано особливості музично-педагогічної діяльності.

Для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, науковців й працівників в галузі музичної педагогіки та мистецтвознавства.

УДК 7.071.5

ЗМІСТ

РОЗДІЛ I.

Теорія і методологія мистецької освіти

<i>Бурчак І.С.</i> Діагностика сформованості ціннісних орієнтацій майбутніх керівників дитячим ансамблем спортивно-бального танцю.....	6
<i>Іванова Л.І., Іванова Т.В.</i> Особливості початкового етапу фортепіанної підготовки учнів музичних шкіл.....	13
<i>Сверлюк Л.І., Куніцька І.В.</i> Теоретичні основи формування гуманних взаємин у дитячому хоровому колективі.....	19
<i>Лужна Л.М., Радковська Л.М.</i> Робота над поліфонічними творами з учнями-піаністами ДМШ (на прикладі "Нотного зошити А. М. Бах").....	26
<i>Матвійчук А.В.</i> Роль естрадного вокального ансамблю у формуванні професійних навичок майбутніх вчителів музичного мистецтва.....	32
<i>Наулік Н.В.</i> Розвиток навчального інтересу учнів-початківців в класі фортепіано.....	38
<i>Никон О.К., Остапчук М.М.</i> Формування мотивації вдосконалення виконавських навичок у самостійній роботі студентів.....	45
<i>Павлішин Н.В.</i> Музичний розвиток підлітків в умовах інтеграції мистецтв.....	53
<i>Пальоха О.А.</i> Роль задатків і здібностей у професійній музичній діяльності.....	60
<i>Піддубник В.Г., Якимчук С.Н.</i> Проблеми концертного хвилювання співаків творчого колективу.....	68
<i>Прокопович Т.Ю.</i> Педагогіка музична і музейна: сучасні тенденції взаємодії.....	74
<i>Сверлюк Я.В.</i> Методологічні підходи професійної підготовки диригента оркестрового колективу.....	80
<i>Симончук Т.Д.</i> Роль естрадної пісні у формуванні вокальної культури підлітків.....	89
<i>Радковська Л.М., Цибульська С.Ю.</i> Використання новітніх технологій на уроках музичного мистецтва в ЗОШ.....	95
<i>Тетєнєва Н.О.</i> Форми та методи розвитку музичних здібностей на уроках сольфеджіо в ДМШ.....	101
<i>Турчин Г.П.</i> Художні завдання диригента оркестру в роботі над музично-виразовими засобами.....	107
<i>Ужинський М.Ю., Капітанець Л.М.</i> Студія електронної музики як творча майстерня музиканта-інструменталіста.....	117
<i>Фарина Н.П.</i> Концертно-виконавська діяльність студентів-вокалістів: педагогічний аспект.....	124
<i>Федячко І.Б.</i> Еволюція педагогічних поглядів на процес роботи над музичним твором.....	131
<i>Хуан Ханьцзе.</i> Педагогічні умови формування готовності майбутнього вчителя музики до сценічного партнерства.....	138
<i>Цюлюпа С.Д., Цюлюпа Н.Л.</i> Педагогічні принципи викладання фахових дисциплін зі спеціальності "Музичне мистецтво".....	144

РОЗДІЛ II.

Сучасні виміри мистецтвознавства

<i>Mirosław Dymon. Kształtowanie zainteresowań i umiejętności muzycznych dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym</i>	151
<i>Блищук Н.В. Творча майстерність піаніста-концертмейстера дитячого хору</i>	164
<i>Буцяк В.І., Турко Н.С. Культурологічні засади появи та функціонування музичних інструментів</i>	170
<i>Власюк О.П. Спадщина українського мистецтва в історичній ретроспективі</i>	178
<i>Трачук Л.Д., Гаврилюк С.В. Тульчинське училище культури в мистецькому житті Поділля</i>	189
<i>Галаган В. Технологічні основи колективного виконавства</i>	195
<i>Дзвінка Р.І. Творчий доробок Михайла Тимофіїва в контексті еволюції сопілкового виконавства</i>	204
<i>Димченко С.С. Проблеми становлення та розвитку диригентського мистецтва: здобутки і перспективи</i>	210
<i>Krous O.P., Pryt K.O. Folklor of Volyn Polissya as an important factor of formation of national self-identity of future music teachers</i>	220
<i>Крусь О.П. Регіональний музичний фольклор – інтегральна частка духовної скарбниці нації</i>	226
<i>Островська Г.Б. Творчий портрет Лідії Сергіївни Костянець</i>	232
<i>Петричук О.В. Історико-культурні передумови формування специфікацій стилю в музиці</i>	241
<i>Симончук І.А. Даюк Ж.Ю. Артистично-театральні аспекти виконавського мистецтва у творчості провідних українських баяністів</i>	248
<i>Сташук О.А. Творчо-педагогічний феномен Олександра Панасовича Довгалока</i>	254
<i>Столярчук Б.Й. Збирач народних пісень Рівненщини Петро Степанюк</i>	262
<i>Ускова А. Обряд випікання весільного короваю у селі Колом'є Славутського району Хмельницької області</i>	266
<i>Филичук М.С. Бас-гітара в культурно-мистецькому просторі: генеза, розвиток, сучасний стан</i>	275
<i>Франчук Д. Історія та народнопісенна творчість села Самчики (Старокостянтинівського району Хмельницької області)</i>	283
<i>Цапун Р.В. Українська традиція святкування масниці та відтворення обрядодій в студентському середовищі</i>	293
<i>Черніско В.А. Творчий доробок Євгенії Родзь через призму історії та спадкоємності</i>	299
<i>Шереток Р.М. Мистецьке наповнення інтер'єру культових споруд ордену кармелітів на Волині (за матеріалами праць Т. Стецького і Я. Гіжицького)</i>	306
<i>Шихова Г.І. Зародження та розвиток української музичної освіти у XVI-XIX ст.</i>	314
<i>Радковська Л.М., Яцук І.І. Сучасна бандура: новий статус академічного і професійного інструменту</i>	320

РОЗДІЛ III.

Методика музичного навчання і виховання

<i>Кардаш (Гергелюк) В.В.</i> Розвиток емоційної сфери дітей з особливими потребами засобами музичного мистецтва	325
<i>Грабiк Н.В.</i> Методи творчого самовираження учнів у вокально-хоровій роботі загальноосвітніх навчальних закладів	329
<i>Гумiнська О.О.</i> Науково-методичні засади самовираження учнів у музичній діяльності	334
<i>Гурин А.В.</i> Інструментальне музикування на уроках музичного мистецтва в загальноосвітньому навчальному закладі	338
<i>Карманюк Ю.В., Григорчук І.С.</i> Музичний фольклор в системі засобів музичного виховання молодших школярів	345
<i>Клець Т.</i> Розвиток техніки диригування у студентів музично-педагогічних спеціальностей	350
<i>Крет М.В.</i> Музика та її морально-виховні функції у процесі становлення особистості	357
<i>Лукащук О.І.</i> Роль мистецтва у професійному становленні майбутнього вчителя музики	362
<i>Крижановська Т.І., Оксенчук Д.Ю.</i> Розвиток виконавської культури учня-баяніста за методикою Петра Серотюка	370
<i>Пастушенко Л.А.</i> Принципи і підходи виховання естетичних смаків майбутніх учителів музичного мистецтва	379
<i>Пастушенко А.С., Гарбуз Т.В.</i> Вища школа в системі національно-патріотичного виховання молоді на кращих зразках народної пісенної творчості	386
Про авторів	393

5. Зязюн І.А. Педагогіка добра : ідеали і реалії : Наук.-метод. посіб / І.А.Зязюн.- К. : МАУП, 2000.– 312 с.
6. Науменко С. Основи вікової психології / С.Науменко. – Київ : УЦТДЮ, 1995. – 102 с.
7. Олексюк О. М. Педагогіка духовного потенціалу особистості : сфера музичного мистецтва : Навч. посіб. / О. М. Олексюк, М. М. Ткач. – К. : Знання України, 2004. – 263 с.
8. Орлов В.Ф. Професійне становлення вчителів мистецьких дисциплін: Монографія / За заг. ред. І.А.Зязюн. – К. : Наукова думка, 2003. – 276 с.
9. Пазовский А. М. Записки дирижёра / А.М.Пазовский. – Москва. : Сов.композитор, 1966. – 561 с.
10. Сиротин Л.Ю. Школьник, его развитие и воспитание : Учеб. Пособие / Л.Ю.Сиротин. – Самара : Сам. гос. пед. ин-т, 1991. – 243 с.
11. Слостенин В.А. Педагогика: Учебное пособие для студентов педагогических учебных заведений / В.А.Слостенин, И.Ф.Исаев, А.И.Мищенко, Е.Н.Шиянов. – 3-е изд. – М. : Школа-Пресс, 2000. – 512 с.
12. Ушинский К.Д. Избранные педагогические сочинения / К.Д.Ушинский. – М. : Педагогика, 1974. – Т. 1. – 584 с.

УДК: 784.6

Симончук Т.Д.

РОЛЬ ЕСТРАДНОЇ ПІСНІ У ФОРМУВАННІ ВОКАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ ПІДЛІТКІВ

Анотація. Стаття розкриває роль естрадної пісні у формуванні вокальної культури підлітків. Автори досліджують сутність понять: "вокальна культура", "естрадна пісня", "підлітковий вік", а також місце та роль сучасної музики в загальноосвітньому навчальному просторі.

Ключові слова: естрадна пісня, вокальна культура, підлітки.

Аннотация. Статья раскрывает роль эстрадной песни в формировании вокальной культуры подростков. Авторы исследуют сущность понятий: "вокальная культура", "эстрадная песня", "подростковый возраст", а также место и роль современной музыки в общеобразовательном учебном пространстве.

Ключевые слова: вокальная культура, подростки, эстрадный вокал.

Annotation. The article exposes the role of vaudeville song in forming of vocal culture of teenagers. Authors investigate essence of concepts : "vocal culture", "vaudeville song", "teens", and also place and role of modern music in general educational space.

Keywords: vocal culture, teenagers, pop vocal.

Постановка проблеми. На етапі інтеграції системи освіти в європейський освітній простір проблема формування вокальної культури підлітків набуває особливого сенсу. Значуща роль пісенного естрадного

мистецтва в сучасному суспільстві зумовлюється новою освітньою парадигмою, а це, в свою чергу, вимагає нових підходів до розробки та вдосконалення вокальних педагогічних технологій. Галузь дитячої вокальної педагогіки як компонент у системі естетичного виховання дітей та юнацтва не є виключенням.

Роль естрадної пісні у формуванні вокальної культури підлітків – явище надзвичайно динамічне та знаходиться в постійному вивченні. Саме тому, актуальність нашого дослідження, яке націлене на вивчення специфіки вокальної культури підлітків в системі естрадного мистецтва, є очевидною особливо сьогодні, коли інтерес спеціалістів-практиків до цього питання постійно зростає. Однак аналіз науково-методичної літератури присвяченої вокальній культурі виявив недостатню ступінь вивчення існуючих у практиці проблем.

Саме тому, **м етою статті** є висвітлення ролі естрадної пісні у формуванні вокальної культури підлітків.

Завдання:

- здійснити аналіз розробленості проблеми формування вокальної культури підлітків;
- визначити сутність поняття "вокальна культура";
- з'ясувати роль естрадної пісні у формуванні вокальної культури підлітків;
- теоретично обґрунтувати основні етапи формування вокальної культури підлітків.

Аналіз наукових досліджень. Огляд наукових досліджень з питань методики формування вокальної культури дозволив встановити зв'язки між історичним минулим і сучасними напрацюваннями в означеній галузі, що, в свою чергу, дало поштовх для вивчення ролі естрадної пісні у формуванні вокально-виконавських умінь і навичок учнів підліткового віку.

Педагогічні умови вокального виховання учнів підліткового віку детально описані в роботах В. Багадурова, Л. Венгрус, Л. Гавриленко, В. Смельянова, Н. Добровольської, Д. Локшина, О. Маруфенко, Д. Огороднова, Н. Орлової, О. Стахевича, Г. Стулової, В. Шацької та ін.

Як відомо, популярна естрадна музика досліджувалася з позицій філософського, соціально-естетичного та психолого-педагогічного аналізу функціонування масової музики в соціокультурному середовищі (А. Васюріна, Л. Григолія, Л. Мальцев); формування музичної культури особистості засобами музики масових жанрів (Н. Коваленко, Г. Шестаков, Г. Шостаков); музично- творчого розвитку учнів різних вікових категорій у сучасних формах дозвілля (Б. Брилін, І. Назаренко, В. Петрушин); музичної моди в естетичному вихованні старшокласників (І. Климук).

Актуалізація естрадного напрямку як невід'ємної складової музично-естетичного виховання найповніше представлена в дисертаційних працях: О. Сапожник "Музично-естетичне виховання старшокласників (на матеріалі

сучасної популярної естрадної музики)"; Д. Бабіча "Формування виконавської майстерності майбутніх артистів естрадних ансамблів"; М. Мозгового "Становлення і тенденції розвитку української естрадної пісні"; О. Хижко "Формування навичок естрадно-джазового музикування у студентів музичних училищ"; Н. Дрожжина "Вокальне виконавство в системі музичного мистецтва естради"; С. Черникова "Генезис естрадного вокально-ансамблевого виконавства і шляхи його професіоналізації".

Говорячи про фактори, що виводять масову музику на перший план у системі ціннісних орієнтацій підлітків, Г. Шостака виділяє музичні, соціальні і технологічні фактори. До них можна додати і фактор психолого-соціологічної самоідентифікації, або музично-соціологічний. З ним пов'язане педагогічне дослідження М. Левченко, присвячене проблемам формування дитячої і молодіжної музичної аудиторії в сучасному суспільстві.

Виклад основного матеріалу. Вивчаючи питання вокальної культури підлітків ми стикнулися з тим, що це явище поки що не було предметом спеціальної системного дослідження. Часткові визначення стосовно вокальної культури зустрічаються у довідкових виданнях: музичних енциклопедіях, словниках музичних термінів, вікіпедії тощо.

Тому доцільно розпочати своє дослідження з поняття "культура". В контексті статті нас цікавить вузьке розуміння цього феномену, а саме – сфера духовного життя людини. Звідси випливає, що музична культура – це все, що пов'язане з народним музичним мистецтвом: пісні, танці, інструменти, звичаї, обряди, а також все, що стосується професійної музики. В свою чергу, музична культура особистості характеризується тим, у якій мірі людина засвоїла накопичені суспільством цінності мистецтва. Вокальна ж культура склавшись та відокремившись, зайняла своє місце у загальній культурі і сьогодні відіграє в ній суттєву соціальну роль. Вокальна культура поділяється на популярну (часто звану естрадною, масовою) та елітарну (академічну музику). Саме на естрадній вокальній культурі ми зупинимось більш детально.

Естрадна вокальна культура має відносно невеликий історичний шлях розвитку, проте відрізняється своєрідною стилістикою, естетикою, поетикою, що робить її зрозумілою та популярною. Так, вітчизняне музикознавство традиційно орієнтовано на вивчення жанрів та напрямків академічної музики. Втім, сучасна естрадна музика це складний синтез жанрів, виконавських стилів та напрямків. Однак критерії, запозичені з академічної музики, виявляються непридатними для аналізу феномену вокальної культури в контексті естрадної манери виконавства.

Крім того, вокальна педагогіка естрадного співу належить до мало розробленої галузі професійного навчання. Вокальна культура має свої особливості, що нині утворюють певну проблему. Ми маємо на увазі той факт, коли теорія і практика в сфері естрадного вокального мистецтва розходяться у своїх твердженнях та діях.

Сучасна молодь та підлітки зокрема мають своєрідні запити і художньо-естетичні потреби щодо музичного мистецтва. Саме естрадна пісня в її різножанрових проявах сьогодні є мотивом для виховання вокальної культури молодих людей. Адже естрадне мистецтво є загальнодоступним, надзвичайно поширеним та популярним, музичний рівень його постійно зростає, воно об'єднує різні форми вокального та інструментального виконавства.

В теперішній час естрадна пісня є актуальним художнім явищем в системі загальноосвітнього навчального простору. Вона охоплює різні сфери музикування і виконавства: сольне, ансамблеве (вокальні ансамблі, вокально-інструментальні ансамблі, рок-групи), естрадні та джазові оркестри. В Українських школах, ліцеях, коледжах з'являються класи естрадного вокалу, при загальноосвітніх школах та будинках дитячої творчості постійно збільшується чисельність гуртків естрадно-виконавського напрямку, діти і молодь все більш активно залучаються до участі в музичних шоу-програмах, фестивалях, конкурсах.

Естрадна манера виконання притаманна сучасній вокальній музиці, що вирізняється грою тембрового забарвлення голосу, використанням різноманітних технік, прийомів тощо. Її основною рисою є легкість і доступність у сприйнятті слухачами. І це є однією з вагомих причин зацікавленості естрадною піснею підлітків. Тому питання ролі естрадної пісні у формуванні вокальної культури підлітків є досить актуальним на сьогоднішній день.

Якісне відтворення художнього образу в естрадній манері – це зіставлення багатьох пісенних напрямів, вокальних прийомів, що притаманні різним манерам виконання. Чітке та доступне висвітлення літературного тексту – ще одна із ознак естрадної пісні.

Однак, сфера музичної естради – це досить різноманітний багатостильовий та багатожанровий феномен, який має безліч позитивних характеристик, знання яких сприяє вирішенню актуальних загальнопедагогічних, загальнокультурних і спеціальних завдань, а саме: якісного перетворення музичних смаків і потреб підлітків, розкриття її творчо-імпровізаційного потенціалу. При цьому освоєння естрадного музичного мистецтва не тільки доповнює і розширює зміст музичної освіти, але і сприяє активізації і поживленню процесу навчання [1].

На основі проаналізованих наукових досліджень та спираючись на досвід відомих педагогів та виконавців у сфері естрадного співу хочемо зазначити, що серед підлітків спостерігається підвищення інтересу до естрадної пісні як джерела культурного виховання особистості.

Адже серед основних характерних особливостей естрадного виконавства – простота, доступність, часто розважальна спрямованість. Крім того, серед його характерних особливостей можна відмітити, насамперед, можливість досить легкого запам'ятовування і музики, і слів

твору, оскільки мелодія побудована таким чином, щоб її легко можна було відтворити. Естрадні пісні переважно мають куплетну форму виконання з повтореннями приспіву (рефрену) і тому стають запорукою легкого їх засвоєння підлітками.

Естрадний спів є одним з видів вокального мистецтва і спрямований забезпечувати виховну, пізнавальну, духовну, моральну функції. На жаль, сучасний стан естрадного співу інколи має розважальний та видовищний ефекти. Проте, на нашу думку, за допомогою естрадної манери співу та відфільтрованого репертуару можна виховати майбутнього співака, який матиме яскраву індивідуальність, володітиме різноманітними вокальними прийомами та манерами. Для цього потрібно проводити аналіз естрадного музичного репертуару та орієнтуватися на найкращі зразки як світової, так і української естрадної музики. Саме тоді естрадне мистецтво матиме перспективу у формуванні вокальної культури підлітків.

Основними завданнями естрадної манери співу є: сформувати основу співацького дихання; освоїти високу позицію звучання; виробити опору звуку; відпрацювати легке голосоведіння без форсування та різні атаки звуку, оволодіти кантіленним та речитативним стилями, динамікою звуку, співацькою артикуляцією, чіткою дикцією, орфоепією, специфічними вокальними прийоми, характерними для різноманітних жанрів естрадної музики, сценічними рухами та мовою, познайомити з інсценуванням вокальних творів.

У контексті статті нами зосереджено увагу на вихованні вокальної культури підлітків, а як відомо, саме в цьому віці відбуваються мутаційні зміни, коли голос ще формується і, як ніколи, вимагає кваліфікованого педагогічного керівництва.

Найбільш гостро сьогодні постають питання виховання вокальної культури підлітків, коли організація повноцінно резонуючого співацького звуку, стабілізація положення гортані при зміні голосних і висоти тону здійснюється під час анатомо-морфологічного розвитку голосоутворюючої системи на фоні росту всього організму. Психолого-педагогічні умови, як провідні чинники успішності процесу розвитку співацького голосу підлітків, сприятимуть формуванню в них стійкого інтересу до вокальної культури, набуттю певних знань з цієї галузі, вдосконаленню виконавського сценічного досвіду, розвитку й водночас збереженню повноцінної фонації під час мутаційних змін голосу.

Педагоги відзначають, що у ході занять вокалом необхідно послідовно формувати здатність відчувати настрій всього твору, усвідомлювати окремі інтонації та акценти тексту, фразування, уміння самостійно інтерпретувати твір. Особливу увагу приділяють формуванню вокальних умінь і навичок, зокрема дикції, диханню, співу стаккато, легато, маркато. Вчителі виховують прагнення до красивого співу, а також бажання удосконалювати культуру виконавської майстерності.

Варто наголосити, що незважаючи на різноманітність стилів естрадного співу, для них характерна майже однакова постановка голосу і дихання, що і для академічної манери співу. Класична теза про те, що "мистецтво співу це мистецтво дихання" є абсолютно доречною і для естрадної манери співу.

Саме тому, основу якісного, професійного естрадного виконавства (як і академічного, народного, джазового та ін.) складає, в першу чергу, дихання. Роботу з підлітками потрібно розпочинати з вправ на розвиток вокального дихання. Наступним етапом роботи над формуванням вокальної культури підлітків є визначення ролі гортані, її положення при співі, зняття зажатості тощо. Для цього використовується ряд вправ, які допомагають ефективно впоратися з поставленими завданнями.

Для естрадної манери виконання співаку потрібно вміти користуватися як твердим, так і м'яким піднебінням, "вокальним носом", субтоном, академічним звуком, фальцетом, розщепленням зв'язок, вібрато, йодлем тощо. Саме використання цих прийомів естрадної музики формує вокальну культуру виконавця. Тому викладач повинен сам чітко розуміти специфіку роботи над кожним з вокальних прийомів, мати ряд ефективних вправ на відпрацювання навичок учнем-підлітком, аналізувати доцільність використання тих чи інших прийомів у вокальних композиціях та навчити вміло їх поєднувати.

Особливого значення в процесі формування виконавських навичок дітей-підлітків слід надати умінню вірно інтонувати мелодію. В свідомості учнів термін "інтонація" зазвичай виникає як звуковисотна категорія. Проте вона включає в себе і виразність мелодійної та гармонічної ліній, тембр, відповідність музичної інтонації слову, динаміці, емоційно забарвленому настрою.

Дуже важливо у розвитку вокальної культури підлітків позбутися "носового звучання". Досягти красивого тембру голосу добре допомагає імітація – наслідування співу різних співаків. При цьому імітацію бажано використовувати з розвитком вокальної техніки і роботою над сценічним іміджем.

Висновки. В результаті аналізу наукової літератури з питання проблеми формування вокальної культури підлітків на основі естрадної пісні ми дійшли висновку, що означене питання є маловивченим та потребує спеціальної науково-теоретичної уваги. Адже мало дослідженими на сьогоднішній день є питання вокальної культури підлітків, ролі естрадної пісні у формуванні вокальних вмінь та навичок, а особливо нової специфіки викладання естрадного вокалу – різножанрового підходу до вокальних манер. Проаналізувавши сутність поняття "вокальна культура", ми визначили, що це система, яка складається із знань, умінь, здібностей та якостей підлітків, сформованих на основі правильної методики роботи над постановкою голосу, доцільно підібраним репертуаром та практикою роботи на сцені. У ході дослідження нами з'ясовано, що естрадна пісня є важливим компонентом у формуванні вокальної культури підлітків.

Список використаних джерел:

1. Гавацко Е. П. Формування вокальних навичок у вихованців студії естрадного співу : наук.-метод. посібник / Гавацко Е. П. – Ужгород : Закарпатський ін-т післяд. вищої освіти, 2017. – 65 с.
2. Євтушенко Д. Г. Питання вокальної педагогіки. Історія, теорія, практика / Д. Г. Євтушенко, М. І. Михайлов-Сидоров. – Київ : Мистецтво, 1963. – 120 с.
3. Чжу Цзюньцяо. Формування вокальної культури майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі професійної підготовки : дис. ... кандидата пед. наук : 13.00.04 / Чжу Цзюньцяо. – К., 2017. – 297 с.

УДК [78:373.5]:004

Радковська Л.М., Цибульська С.Ю.

ВИКОРИСТАННЯ НОВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В ЗОШ

Анотація. У статті розглядаються особливості використання новітніх технологій на уроках музичного мистецтва та аналізуються складові мультимедійного уроку в ЗОШ.

Ключові слова: новітні технології, мультимедійні технології, комп'ютерні програми, урок музичного мистецтва.

Аннотация. В статье рассматриваются особенности использования новейших технологий на уроках музыкального искусства и анализируются составляющие мультимедийного урока в общеобразовательной школе.

Ключевые слова: новейшие технологии, мультимедийные технологии, компьютерные программы, урок музыкального искусства.

Annotation: The article deals with the peculiarities of the use of the latest technologies in music art lessons and analyzes the components of the multimedia lesson in secondary schools.

Key words: the newest technologies, multimedia technologies, computer programs, lesson of musical art.

Постановка проблеми. Важливим завданням музичного виховання в школі є формування музичної культури почуттів учнів, яка є необхідною частиною їх духовної культури, збагачення їх емоційно-естетичного досвіду, поглядів у процесі спілкування з музикою. Розвиток та формування музичних здібностей учнів і сьогодні залишається одним з актуальних завдань середньої школи. Але час не стоїть на місці. Процеси інформатизації сучасного освітнього простору нерозривно пов'язані з активним упровадженням новітніх технологій, що урізноманітнює форми навчання й виховання.

Упровадження нових технологій у систему мистецької освіти, зокрема музичної, дозволяє розширити можливості навчального середо-

Наукове видання

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА ТА РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ

Збірник наукових праць

Випуск 4

Відповідальні за випуск
Сверлюк Ярослав Васильович
Шевчук Степан Іванович

Технічний редактор
Віталій Власюк

*Редакційна колегія не завжди поділяє погляди авторів,
висвітлені у збірнику.
За достовірність фактів, точність цитат та можливі помилки
повну відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів.*

Підписано до друку 23.03.2017 р. Формат 60x84 1/16. Папір офсет.
Гарнітура «Times». Друк офсет. Ум. друк. арк. 23,02. Наклад 100 пр. Зам. 18.
Видавництво «Волинські обереги».

33028 м. Рівне, вул. 16 Липня, 38; тел./факс: (0362) 62-03-97;
e-mail: oberegi97@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру суб'єкта
видавничої справи ДК № 270 від 07.12.2000 р.

Надруковано у друкарні видавництва «Волинські обереги».